

Strategi: Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter

Vägrafiken är den enskilt största källan till luftföroreningar och buller i Göteborg och näst största källan till geografiska utsläpp av växthusgaser. För att minska trafikens miljö- och klimatpåverkan och samtidigt skapa en stad med utrymme för människor, grönska och liv krävs kraftfulla åtgärder för att på kort tid minska mängden resor och transporter med bil och lastbil i staden. Samtidigt krävs en snabb elektrifiering av fordonsflottan och övergång till hållbara biobränslen. För att klara av en sådan omställning krävs styrning och samverkan mellan olika aktörer i Göteborg.

Mål och inriktning

Strategin ”Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter” ska öka takten mot miljö- och klimatprogrammets målpåfyllelse inom de delmål som rör hållbara transporter:

- Göteborgs Stad minskar klimatpåverkan från transporter,
- Göteborgs Stad säkrar en god luftkvalitet för göteborgarna och
- Göteborgs Stad säkrar en god ljudmiljö för göteborgarna.

För delmålet *Göteborgs stad minskar klimatpåverkan från transporter* finns tre indikatorer. Klimatpåverkan ska minska med 90 procent till 2030 jämfört med 2010. Det årliga vägtrafikarbetet, det vill säga antal körda kilometer med alla typer av motoriserade vägfordon i Göteborg, ska vara 25 procent lägre 2030 jämfört med 2019. Den tredje indikatorn anger att 100 procent av stadens fordonsflotta ska vara fossilfri till 2023.

För att miljömålen och delmålen i miljö- och klimatprogrammet ska kunna nås behöver förändringar ske i samhället. Här har Göteborgs Stad olika grad av rådighet. Med rådighet menas i detta sammanhang på vilket sätt staden kan påverka utvecklingen inom området. Strategisamordningen för Hållbara transporter arbetar primärt med fokus utifrån den indirekta rådigheten. Det vill säga hur staden skapar förutsättningar för göteborgare och andra aktörer att minska sin påverkan, främst genom stadsutveckling och trafikåtgärder. Strategin arbetar också mycket med att staden ska prioritera åtgärder med snabb effekt.

För att minska klimatpåverkan från transporter behövs snabb elektrifiering av transportsektorn, en högre andel biobränslen och minskat vägtrafikarbete. Strategiarbetet har identifierat minskat vägtrafikarbete som en viktig del av en snabb omställning till hållbara transporter, där staden skulle kunna använda sin rådighet mer effektivt. Därför har strategiarbetet just nu fokuserats på att öka styrning och kapacitet för att nå målet om minskat vägtrafikarbete. Frågor inom elektrifiering och biobränslen hanteras bland annat inom arbetet med elektrifieringsplanen, Electricity, Gothenburg Green City Zone och omställningen av stadens fordonsflotta till fossilfri.

Övergripande inriktningar och mål för strategiarbetet Hållbara transporter, där fokus i strategisamordningen främst varit på åtgärder för minskat vägtrafikarbete.

Konkretisering av minskat vägtrafikarbete

För att lyckas minska vägtrafikarbetet med 25 procent behöver vi i staden styra om resurser till snabba åtgärder i befintlig stad som hinner ge effekt på resandet till 2030.

Tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningen pågår under 2024 ett arbete med att konkretisera hur det minskade vägtrafikarbetet kan fördelas mellan biltrafik och yrkestrafik, samt hur fördelningen av resor mellan olika trafikslag (gång, cykel, kollektivtrafik och bil) skulle kunna se ut 2030 när vi nått stadens mål. Ett klimatscenario, som utvecklas i stadens trafikmodell, tas fram för att visa vilka åtgärder vi behöver arbeta med, och i vilken omfattning, för att minska vägtrafikarbetet med 25 procent till 2030.

Den nya fordons- och färdmedelsfördelningen behöver implementeras och arbetas in i befintliga styrdokument, processer och arbetssätt för att få effekt. Styrningen kommer även arbetas in i den uppdaterade versionen av översiktsplanen. Åtgärder kommer tas fram inom ramen för ett yrkande¹ som antagits av stadsbyggnads-, exploaterings-, och stadsmiljönämnden.

Gemensam styrning för hållbara transporter

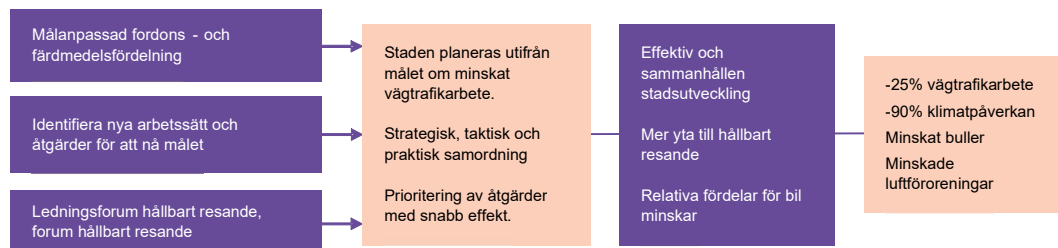
Ansvaret för stadsutvecklingsarbetet i Göteborg delas mellan olika förvaltningar beroende på om det avser planering av staden, exploatering eller förvaltning och utveckling av befintlig stad. För att nå målen kopplat till hållbara transporter behöver den befintliga staden anpassas för att styra mot ett ökat hållbart resande idag, samtidigt som planering av nya områden behöver utgå från den trafiksammansättning vi kommer att ha när målen är uppfyllda. Därför behöver det strategiska, taktiska och praktiska arbetet med hållbart resande samordnas mellan stadsbyggnadsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen och exploateringsförvaltningen.

Ett ledningsforum för hållbart resande med chefer från de stadsutvecklande förvaltningarna initierades 2022. Under 2023 och 2024 har forumet fokuserat på åtgärder

¹ [Stadsmiljönämnden \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/stadsmiljonamnden)

och styrmedel som snabbt kan minska vägtrafikarbetet i befintlig stad och som staden har rådighet över, det vill säga hastighet, parkering och yta/framkomlighet.

Konkretisering av minskat vägtrafikarbete och gemensam styrning för hållbara transporter är två insatsområden som strategin arbetat med för att underlätta utformning av staden utifrån mål om minskat vägtrafik.

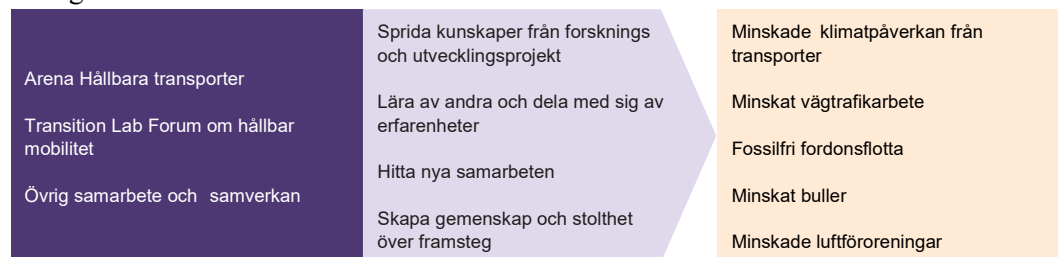

Exempel på aktiviteter, resultatmål och effektmål inom inriktningarna "Konkretisering av minskat vägtrafikarbete" och "Gemensam styrning för hållbara transporter"

Underlätta samarbeten och samverkan

Alla förvaltningar och bolag i staden genomför, beställer, möjliggör eller ger upphov till resor och transporter. Genom våra olika roller, som till exempel stadsutvecklare, upphandlare, utförare av resor och transporter, näringslivsutvecklare, arbetsgivare, servicegivare, destination eller hyresvärd, har vi i staden möjlighet att påverka för mer hållbara resor och transporter. Under hösten startar strategisamordningen "Arena Hållbara transporter", som en återkommande mötesplats för att öka kännedom om allt som görs i staden inom hållbara transporter, sprida kunskap från forsknings- och utvecklingsprojekt samt lära av varandras erfarenheter och skapa nya samarbeten. Arenan är öppen för alla i stadens förvaltningar och bolag som på något sätt jobbar med hållbara transporter.

I september var Göteborgs Stad värd för ett Transition Lab Forum om hållbar mobilitet som samlade över 150 deltagare från drygt 30 kommuner och myndigheter under tre dagar. Forumet arrangeras av de strategiska innovationsprogrammen, Viable Cities och Drive Sweden, och syftade till att samskapa gemensam förmåga att möta stora samhällsutmaningar, såsom miljö- och klimatomställning. Strategisamordningen för Hållbara transporter samt Agera föregångare medverkade i att utforma programmet och arrangera konferensen. Många tjänstepersoner från förvaltningar och bolag i staden i staden deltog genom att presentera exempel på stadens arbete med hållbar mobilitet, leda och delta i workshopar kring gemensamma utmaningar och dela erfarenheter med kollegor från andra städer.

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen "Underlätta samarbeten och samverkan"

Plan framåt

Strategiarbetet kommer fortsatt ha fokus på att driva på och stötta stadens arbete för att minska vägtrafikarbetet. De åtgärder och arbetssätt som under året har identifierats som viktiga för måluppfyllelse behöver implementeras i ordinarie verksamhet och processer.

En snabb omställning till hållbart resande innebär att öka attraktiviteten för att gå, cykla och åka kollektivt på bekostnad av attraktiviteten för att köra bil. För att få acceptans för de åtgärder som staden behöver genomföra behöver vi stärka arbetet med hur vi kan kombinera åtgärder och skapa förståelse för vad omställningen innebär så att den upplevs som rättvis och rimlig och kan accepteras av invånarna. Därför kommer kommunikation av omställningen mot ett mer hållbart resande vara ett fokusområde för strategiarbetet framöver.

Organisering och kontakt

Strategiansvarig nämnd: Stadsmiljönämnden

Strategisamordnare: Malin Östblom och Matilda Sjöholm

Organisering och involvering:

Strategin Hållbara transporter spänner över ett brett område som berör alla förvaltningar och bolag i staden. Strategin har ingen fast arbetsgrupp, utan arbetar i olika konstellationer utifrån olika teman. Strategiarbetet fokuserar just nu på att öka styrning och kapacitet för att nå målet om minskat vägtrafikarbete, och det arbetet drivs tillsammans med kollegor från framför allt de stadsutvecklande förvaltningarna.

Strategisamordnare Matilda Sjöholm (till vänster) och Malin Östblom (till höger)

Läs mer

- Om strategin [Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter på goteborg.se](https://www.goteborg.se/om-goteborg/strategi-och-planering/strategi-2024-2028)